

2020, het jaar van de wilde eend

In mijn 50e rubriek Natuur In en om Westzaan wil ik aandacht besteden aan de 'doodgewone' Donald Duck uit het bekende jeugdblad. Wat een prachtvogel is het toch! Het mannetje (de woerd) is kleurrijk, met een glanzend groene kop, een witte halsband, een kastanjebruine borst en gekrulde zwarte veren aan de staart. Na het broedseizoen lijkt de woerd meer op het minder kleurrijke vrouwtje. Aan de kleur van de snavel zijn ze dan nog duidelijk te onderscheiden: zeemkleurig bij de eend, geel bij de woerd. Het donkerbruine vrouwtje en de eendenkuikens (pullen) hebben schutkleuren. Wat de woerd en het vrouwtje gemeen hebben is de blauw-paarse vleugelspiegel. Sommige eenden zijn (gedeeltelijk) wit. Door rasverdeling is de schutkleur vervangen door een geselecteerde kleur.

Het voedsel van de eend bestaat uit een rijk pallet aan plantaardig voedsel. In de zomermaanden voornamelijk zaden en kroos, in de wintermaanden wortels van grassen en mossen, allerlei soorten kleine visjes, slakken en wormen. De wilde eend is goed in staat zelf voedsel te vergaren en heeft uw hulp zelden nodig.

Bij sommige lezers zullen de wenkbrauwen misschien wel omhooggaan als ik het heb over zo'n 'doodgewone' eend. De wilde eend (*Anas platyrhynchos*) is zo gewoon, dat we nauwelijks in de gaten hebben dat er de laatste decennia steeds minder van zijn. Sinds 1990 is volgens SOVON ongeveer 30 procent van de broedpopu-

Wilde eenden bij Het Prinsenhofstraat. Foto Fred Eerenberg.

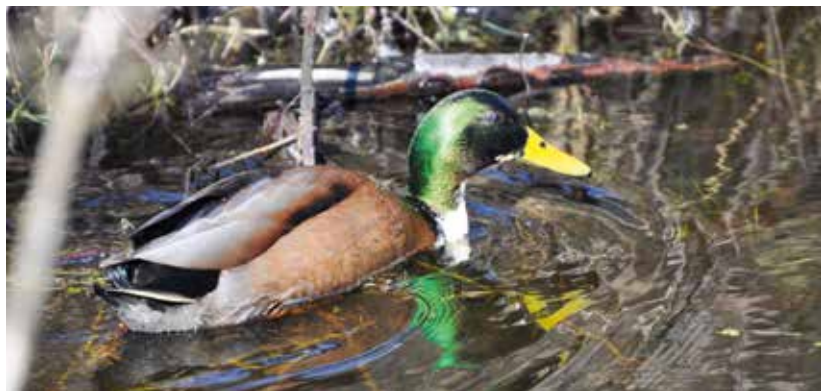
latie verdwenen. Er zijn nu tussen de 200.000 en 300.000 broedparen in ons land. De winteraantallen, bestaande uit Nederlandse standvogels en wintergasten van elders, vertonen helaas ook een afname. Eerdere analyses lieten zien dat er geen sprake was van verhoogde sterfte van de volwassen vogels of een afname van het nestsucces. Worden kuikens steeds vaker slachtoffer van predatoren zoals de snoek, blauwe reigers, kiekendieven? Is de voedselconcurrentie te groot of zijn er andere oorzaken die het aantal jonge eenden beïnvloeden? Ik hoop daar eind dit jaar meer over te kunnen vertellen.

Wat is een soepeend?

De naam soepeend suggereert dat deze eenden, die al duizenden jaren worden gehouden en gefokt voor het

vlees, werden ze geslacht om soep van te koken. Hoewel dit ongetwijfeld veel gebeurde, is dit waarschijnlijk niet de oorsprong van de Nederlandse naam. Het samenraapsel van allerlei kweekvormen en kleurshakeringen werd door vogelaars ook wel omschreven als een 'soep'. Vandaar dat de naam soepeend is ingeburgerd als verzamelnaam voor afstammelingen van gedomesticeerde eenden.

Van de ruim twintig eenden soorten in Nederland is alleen de wilde eend bejaagbaar. In de wet staat dat het jachtseizoen loopt van 15 augustus tot 1 februari, elke dag vanaf een half uur voor zonsopkomst tot een half uur na zonsondergang. Voor mij een vreemde en foute wet. Het is toch het jaar van de wilde eend?

Soepeend of bastaard. Foto Albert Schouten.